

Sigurno ste već puno puta čuli afričku poslovicu 'Potrebno je cijelo selo da se odgoji dijete'. Iz perspektive odgojnog djelovanja, selo predstavlja proširenu obitelj – bake, djedove, ujake, ujne... koji su unutar obitelji međusobno povezani snažnim duhovnim, emocionalnim i biološkim vezama. No, čitajući recentna istraživanja koja se odnose na suvremenu obitelj, ovu bismo poslovicu lako mogli preoblikovati i reći: 'Potrebno je cijelo selo da u odgoju djeteta zamijeni baku i djeda.' Istraživanja su pokazala da je emocionalna privrženost djece bakama i djedovima druga po redu najsnažnija i najintenzivnija emocionalna veza koju djeca razvijaju nakon one prema roditeljima. Tražeći priloge za ovaj broj, prvotno sam naišla na vrlo oskudne informacije koje se bave međusobnim utjecajem djedova i baka na odgoj djeteta, stoga smo se tijekom rada potrudili pronaći što više korisnih izvora i informacija koja će vam pomoći da bolje razumijete ovaj koncept povezanosti. Vjerujemo da ćete nove spoznaje moći koristiti u svom odgojnom djelovanju.

Upućujem vas i na neke vrlo interesantne priloge naših autora. U članku studentice Margarete Dujmović između ostalog ćete pronaći informaciju koja otkriva odakle uopće dolaze termini *djed* i *baka*, te koji su to čimbenici koji utječu na kvalitetu odnosa unuka i djedova i baka. Savjetnica pravobraniteljice za djecu Davorka Osmak-Franjić će vam predočiti na koji način se organiziraju susreti i druženja djece s bakama i djedovima u obiteljima u kojima su iz nekog razloga narušeni obiteljski odnosi i kako je ova mogućnost regulirana Obiteljskim zakonom. Svakako pročitajte i članak prof. dr. Maje Špan koji govori o trećoj životnoj dobi danas. On će vam razjasniti kakva je uloga ljudi zrele životne dobi u društvu i kako to utječe na ulogu djedova i baka na život djece. Razumijevanje potreba starijih ljudi, kao i njihov utjecaj na obitelj i odnos među njezinim članovima, namjera je ovog članka.

Na poticaj odgajateljica Dječjeg vrtića Savica, odlučili smo ovaj put objaviti i nekoliko dječjih izjava o tome kako djeca doživljavaju ulo-

gu djedova i baka. Ukoliko vam se sviđa ideja da o temi svakog broja upitamo i djecu za mišljenje, mogli bismo je uvesti kao praksu. U ovom broju pročitajte što su o bakama i djedovima rekla djeca grupe 'Zvezdice' odgajateljica Dubravke Grgošić-Dragić i Bojane Gotlin.

U prethodnom broju najavila sam preinake u grafičkom izgledu časopisa. Naime, osjetila sam da je vrijeme za promjenu, no dizajn časopisa namijenjenog odgajateljima i roditeljima djece predškolske dobi shvaćam kao vrlo bitnu komponentu koja bi trebala biti odraz naše pedagoške koncepcije i snažno zastupati uvjerenja koja promičemo. Budući da me rješenja koja su pristigla na našu adresu nisu uvjerila u opravdanost ovih zahtjeva, vaš će časopis ostati 'stari' dok nas neko od rješenja svojom kvalitetom ne navede da poželimo promijeniti vizualni identitet.

Na početku broja odajemo počast tragično preminuloj kolegici Nađi Slavici. Ova mlada žena svojim je djelovanjem i zastupanjem prava djece s posebnim potrebama i njihovih roditelja ostavila trag na shvaćanje koncepta inkluzije u našoj zemlji, i svi mi koji smo je poznavali i s njom surađivali teško smo prihvatili činjenicu da se s njom moramo oprostiti.

Potaknuti vašim brojnim upitima, na jesen govorimo o projektima s djecom. Što su projekti? Po čemu se razlikuju od planiranih tematskih cjelina? Koja je uloga odgajatelja a koja djeteta u njihovoj provedbi? Kako potaknuti samoaktivitet djeteta u radu na projektima? – neka su od pitanja na koje ćemo vam ponuditi odgovore.

Ljeto nam je stiglo. Na kraju ove aktivnostima i događajima doista pretrpane radne godine, želim vam ugodan odmor i boravak u okruženju ljudi koje volite. Do jeseni vas srdačno pozdravljam.

Helena Zumić